

EAL TEATAJA 4/2006

EESTI ARHITEKTIDE LIIDU TEABELEHT

EESTI ARHITEKTIDE LIIT

ADDRESS: Lai tn. 31, Tallinn 10133

Üldfaks: 611 7431

E-mail: info@arhliit.ee

Tegevdirektor Ingrid Mald-Villard: 611 7435

E-mail: ingrid@arhliit.ee

Sekretär Signe Liivaleht: 611 7430

E-mail: signe@arhliit.ee

Projektijuhid:

Kaire Pämpuu: 611 7432

E-mail: kaire@arhliit.ee

Liivi Haamer: 611 7433

E-mail: liivi@arhliit.ee

Raamatupidaja Anne Kerge: 611 7434

Raamatupidaja faks: 611 7434

E-mail: anne@arhliit.ee

Pangarevisiidid:

Eesti Ühispank, kood 401, a/a 100 220 117 20004
Kontor (Lai tn. 31) on avatud E-R kell 10-17

EALi eestseise koosolekud toimuvad neljapäeviti üle nädala algusega kell 16.30.

EALi esimees: Ülar Mark

EALi aseesimehed:

Margit Mutso, Indrek Allmann

Arhitektuurikonkursside töögrupp:

Illimar Truverk, Martti Preem, Toomas Paaver

European: Laila Põdra

<http://www.arhliit.ee>

EAL-i kontoris on võimalik tutvuda mitmete perioodiliste arhitektuuriväljaannetega (El Croquis, db, Arkitektur, Architectural Review, ark jne), samuti saab informatsiooni toimuvatest arhitektuurivõistlustest, konverentsidest, seminaridest, näitustest.

Soodsalt on võimalik osta arhitektuurialast kirjandust ning uuemaid ajakirja **MAJA, ERA-MU** ja **EHITUSKUNST** numbreid.

Müügil on ka EALi aastanäituse „Eramu 2002-2006“ näituse kataloog hinnaga 150.-kr.

EAL EESTSEISUSES

28. september 2006

■ F. Tomps annab ülevaade 8.-9. septembril Põlvamaal toimunud EALi maakonnapäevast. Maakonnapäeva raames leidis aset kohtumine ka Põlva maavanema, Põlva linnaeja ja Mooste linnaeja.

Ilmnes, et Põlvamaal on terve rida arhitektuuriala puudutavaid probleeme, mis vajaksid selgeksrääkimist ja lahendamist. Põhiprobleemiks on linnaarhitektide ja kohalike omavalitsuste arhitektide puudumine maakonnas. Omavalitsusstruktuurides – ei Põlvamaal ega ka Räpinas – ei ole tööle võetud arhitekti. Küsimusele, miks Põlvas oma arhitekti ei ole, vastas linnaeja, et Tallinnas on nii palju arhekte ja vaadake, mis seal toimub. Tõdeti, et arhitekti tööle võtmine on paljuski sellises suhtumises kinni. Põlva maavanema poolt arhitektidele Värskas peetud kõnes jäi kõlame lausung, et arhitekti neil vaja ei ole; ka arhitektuurivaldkonda puudutavatel teemadel peatus maavanem väga vähe.

F. Tomps tõstatab küsimuse – kuidas oleks võimalik sellist suhtumist muuta; eriti arvestades seda, et selline suhtumine ja arhitektide puudumine arhitektuuriteenistustes ei ole ainult Kagu-Eesti probleem.

Ringkäiku Räpinas juhtis Tiina Tallinn. Uusehitisi Räpinas peaaegu ei olegi. Investeeringuid sinna on vähe. Mooste külastamisest jäi meelde korralikult rekonstrueeritud mõis, milles tegutseb

nüüd koolimaja. Praegu käib Mooste mõisakompleksis kõikide mõisahoonete rekonstrueerimine tervikuna. Setumaast jäid meelde arvukad mahajäetud külad, külaarhitektuuri annaks seal praegu ehk veel päästa. Kahjuks ei tunne kohalikud aga selle vastu huvi.

F. Tomps tõdeb, et ahitektide külaskäigust Põlvamaale kohalikele otsest abi kindlasti ei tõusnud; EALi võimalikku abi osutamist ei oldud valmis ka vastu võtma. Põlva Maavalitsuses töötav arhitekt Marika Saks soovis EALilt ametlikult vormistatud kirja maavanemale esitamiseks, milles oleksid välja toodud kohalikud probleemid ja ettepanekud nende lahendamiseks. Kirja koostamine jääb F. Tompsi ülesandeks. Kirjas tuleks kindlasti juhtida tähelepanu sellele, et Põlvamaa vajab arhitektuurivaldkonnas pädevaid spetsialiste, kelle ülesandeks jääks võtta vastu otsuseid planeeringute ja projektide osas.

Ü. Mark leiab, et riigi tasemel tuleks luua ekspertgrupp, kes viibiks maakondades mõnda aega kohapeal ja tutvuks kohalike probleemidega. Ekspertgrupi tööd peaks finantseerima riik. T. Laigu arvates peaks probleemidest teavitama ka kultuuriministrit ja arhitektuuripoliitika töögruppi.

■ OÜ Andevar juhatuse esimees Riho Kangur tutvustab eestseisusele OÜ Andevari poolt väljapakutud ideed korraldada lähiaastatel Tallinnas Eesti esimene elamumess. Läbirääkimistel Tallinna linnavalitsusega on OÜ Andevar saavutanud põhimõttelise kokkuleppe messi

korraldamise võimalikkusest Põhja-Tallinna linnaosas, Vasara-Sirbi-Kopliiranna tänavate piirkonnas (käesoleval hetkel taotleb linn kõnesolevat ala munitsipaalomandisse). Praegu on Eesti Projektis valmimas mainitud piirkonna detailplaneeringu eskiis. Kuna tööd selle eskiisiga alustati paar aastat tagasi, siis ei ole selles arvestatud elamumessi korraldamise võimalusega. R. Kangurile, kes tema enda sõnul olevat konsulteerinud Tallinna LV juhtkonna ja planeerimisameti spetsialistidega, olla öeldud, et detailplaneeringut on võimalik täiendada nii, et sel alal saaks korraldada ehitusmess. R. Kangur väidab, et OÜ Andevar on seadnud elamumessi korraldamise eesmärgiks innovaatiliste, ökoloogiliste ja jätkusuutlike ideede rakendamise Eesti elamuehituses.

Projektijuhtimise firmat esindava R. Kanguri sõnul on OÜ Andevar vaid messi idee algataja. Messi finantseerijaks oleks eelkõige linn. R. Kangur palub EALil anda oma seisukoht ja hinnang detailplaneeringu täiendamiseks ning ideede saamiseks parimate töövormide ja töövariantide leidmiseks, et Tallinna LV saaks kaaluda elamumessiks sobilik detailplaneeringu ning sellega seotud lisatoimingute teostamist ja korraldamist.

Eestseisus on arvamusel, et selleks, et EAL hakkaks mõtlema elamumessi võimalikule korraldamisele, peaks sellekohase ettepaneku esitama EALile linn. R. Kanguri soov ei saa olla EALile mingil moel siduv.

■ Peetakse vajalikuks saata välja pres-

siteade, milles EAL avaldab oma seisukohta Tallinna LV uue administratiivhoone konkursi kohta.

Alljärgnevalt on ära toodud 01.10.2006 EALi poolt väljastatud avaliku pöördumise pressiteate tekst:

Eesti Arhitektide Liidu eestseisus, tutvunud Tallinna Linnavalitsuse uue hoone arhitektuurivõistluse materjalidega, leiab, et Tallinna Linnavolikogu otsust kinnitada Tallinna linna uue administratiivhoone asukohaks Petrooleumi tänava pikenduse, mis asub rajatava Põhja-väila ja mere vahelisel alal, ei saa heaks kiita järgmistel põhjustel:

Arhitektide, linnavalitsuse ja huvitatud osapoolte esindajate koostöös tehtud linnaruumi analüüs näitas, et linnavalitsuse uus hoone peab paiknema nn kesklinna jalakäigu- ja ühistransporditsoonis, olles kõigile linnakodanikele hõlpsalt kättesaadavas ulatuses. Pakutud võistluse ala ei kuulu keskse ühistranspordi sõlme piirkonda ja ei ole olemas analüüsi, mis näitaks, kuidas jalakäigu ala saaks areneda pakutud alani – seega on hoone külastamine mugav vaid autoga liiklejale.

Uuele ooperiteatrile asukoha leidmiseks Kultuuriministeeriumi juurde moodustatud komisjon on pidanud võimalikest olemasolevatest kruntidest just ülalmainitud sobivaimaks, kuhu rajada eesti rahvale nii oluline kultuuriobjekt. Enne, kui hakata rajama uut linnavalitsuse hoonet varem ooperiteatri jaoks kokku lepitud

maa-alale, tuleks leida uus vääriline asukoht ka tulevasele ooperiteatrile.

Võistluse žürii ei ole vastav avatud arhitektuurivõistluste heale tavale. Žüriisse, kes hindab tööde professionaalset taset, peaksid kuuluma vähemalt pooled sõltumatud ja tunnustatud arhitektid, kelle ideede järgi ja vastutusel on ehitatud analoogseid olulisi objekte või kes on olnud analoogsetel arhitektuurivõistlustel auhinnasaajate hulgas.

Linnavalitsuse otsused, mis puudutavad avalikku linnaruumi, tehakse enamasti kiiresti ja nähtamatult - puudub igasugune avalikustamine ja sellest tuleneda võiv diskussioon sümbolehitiste paiknemise kohta. Situatsioonis, kus isegi äärelinna eramu muutmiseks on vaja aastaid kestvat detailplaneeringu menetlust koos kontaktvõõndi analüüsi ja avalikustamisega, on sellise kaaluga otsuste tegemine suletud ringis selge seaduse mõtte eiramine.

EAL eestseisus protesteerib võistluse algatamise senise käigu vastu ning peab vajalikuks teostada professionaalne analüüs ja selle alusel algatada laiapõhjalise osavõtjate ringiga diskussioon uue linnakeskuse üle, mille dominandiks oleks uus linnavalitsuse administratiivhoone.

EAL eestseisus leiab, et Tallinna jaoks sedavõrd olulisi otsuseid ei tohi langetada kiirustades ja suletud uste taga. Oleme seisukohal, et asukoha valik peab olema põhjalikult läbikaalutud ning lähituma linna ja ühiskonna kõige laiematest huvidest.

Ülalmainitud silmas pidades ei pea Eesti Arhitektide Liidu eestseisus praegu võimalikuks määrata oma esindajaid kõnesoleva võistluse žüriisse ja soovitame ka oma liikmetel sellel võistlusel mitte osaleda.

■ Ü. Mark informeerib eestseisust praegu ettevalmistusstaadiumis olevast Pärnu elamumessist. Praegu on messiala detailplaneeringu koostamine algusjärgus; planeering tahetakse kehtestada jaanuaris 2007. Messi korraldajad tahavad saada EALi-poolseid ideid, ettepanekuid messi läbiviimiseks. Eestseisus on arvamusel, et messi läbiviimise kavandamiseks tuleks korraldada *workshop*, messi peakorraldaja(d) peaks(id) välja pakkuma WS'i toimumise aja ja koha, samuti leidma rahalised vahendid *workshop*'i korraldamiseks. *Workshop*'is osalema tuleks paluda teatud arhitektuuribüroode arhitekte.

■ Advokaadibüroo Maire Arm saatis EALile järelpärimiskirja, milles palub EALi seisukohta selle kohta, kuidas arhitektuursest aspektist võiks praktikas tõlgendada mõistet „ruum“ Tubakaseaduse § 31 lg 1 tähenduses (st kas ruum peaks olema tingimata suletud seintega „kabiin“ või oleks võimalik ruumina käsitleda näiteks sõrestikseintega eraldatud alajms).

Alljärgnevalt on ära toodud EALi vastuskirja tekst:

Ruumi mõiste on üks keerulisemaid arhitektuurifilosoofilisi küsimusi üldse.

Ruumi ühest definitsiooni ei ole olemas. Suures plaanis võib aga ruumi defineerida kaheti - sotsiaalses ja füüsilises mõttes.

Sotsiaalsest aspektist lähtuvalt võib ruumi liigitada järgmiselt:

- avalik ruum
- eraruum
- kõik teised ruumi mõiste kombinatsioonid, mis jäävad avaliku ja eraruumi vahele (näiteks poolavalik ruum, mis on avalikkusele kasutatav kellaajaliselt)

Füüsilisest aspektist lähtuvalt tuleb appi võtta teatmeteosed.

Oxfordi filosoofialeksikon (Vagabund 2002) defineerib ruumi kaheti:

1. reaalne ruum on objektiivne mahuti, mis koosneb punktidest ja piirkondadest, milles asuvad asjad
2. ruumi ainus reaalsus on füüsiliste objektide vahelised ruumi(aja)suhted

Tubakaseaduse § 31 lg 1 ei kasuta mitte üldmõistet "ruum", mille erinevaid käsitlusi on muidugi laialt, vaid erimõistet "suitsetamiseks ettenähtud suitsetamisruum", kus suitsetamisruumile kehtivad ka Tubakaseaduse § 30 3) nõuded. Suitsetamisruum on ehitises või sõidukis asuv ruum, mille kohta kehtivad järgmised nõuded:

- 1) ruum on tähistatud suitsetamist lubava sõnalise teabe või sellekohase tingimärgiga;
- 2) ruumis asub nähtaval kohal mõistlikus suuruses eestikeelne teave: «Suitse-

tamine kahjustab tervist!»;

- 3) ruum on alarõhuline;
- 4) õhu väljatõmme ruumis on vähemalt 8,4 liitrit sekundis ruutmeetri kohta, kusjuures ruumi mittekasutamisel võib õhu väljatõmme vähendada 25 protsendini normaalarõhuvahetusest;
- 5) õhu väljatõmbe ventilatsioonisüsteem on iseseisev ja pidev või ühendatud teiste pidevalt toimivate õhu väljatõmbe süsteemidega eraldi püstiku kaudu.

Punktid 3-5 peavadki tagama selle, et suits teistesse ruumidesse ei kandu ja nende nõuete täitmisel (kuid vaid siis!) oleks sisuliselt tõesti ükskõik, kas suitsetamisruum on füüsiliselt piiratud või vaid visuaalselt markeeritud.

Piireteta ruumiosa oleks pigem suitsetamisala (TS § 30 (4) Suitsetamisala on ehitises või sõidukis asuv piireteta ala, millel on paikne ventilatsioonisüsteem ja mille kohta kehtivad järgmised nõuded: 1) ja 2) sama kui suitsetamisruumi puhul; 3) toimiv ventilatsioonisüsteem tagab, et õhk liigub suitsetamisalalt otse väliskeskkonda.

Meie seadusandja on pidanud vajalikuks mõlemad mõisted seadusesse eraldi sisse võtta, kuid tootlustusametustes lubada suitsetamise vaid suitsetamisruumis (mitte suitsetamisalal). Mis võivad antud juhul olla suitsetamisruumi piireteks? Tubakaseaduse mõistes seatakse nõue (tubaka)lõhna leviku takistamiseks, kusjuures nt soojapidavus vms pole oluline.

Füüsiliste piireteta ruumi puhul ei ole võimalik täielikult vältida suitsu levikut naabruskonda ja praktikas on suitsetamisruumiks ikkagi kabiin ehk tõmbekapp ühel või teisel kujul. Soovitame küsida vastavat seisukohta ka Kütte- ja Ventilatsiooniseneride Ühingust <http://www.hot.ee/ekvy/infoleht.htm>.

Mitmes EL riigis on mindud suitsetamise piiramisega väga resoluutseks, keelates praktiliselt suitsetamise ka baarides ja restoranides. Vt näiteks <http://www.clearingtheairscotland.com/faqs/pdf/Brochure.pdf>, kus on toodud ka vastavad mõisted. Selle järgi on vastavaotstarbeliseks ruumiks vaid füüsiliste piiretega ruum, kuhu ohustatud inimgruppidel (nt lastel) puudub juurdepääs. Nende rajamine on aga äriühingutele kallis ja tülikas, mistõttu praktikas võrdub see täieliku suitsetamiskeeluga siseruumides (aga muide ka õues avalikult kasutatavates ühistranspordipeatustes).

Kokkuvõtlikult: kui leitakse mingi muu moodus selleks, et suits mittesuitsetajate ruumi ei kanduks, siis ei pea eraldiseisev ruum ilmingimata olema suletud seintega kabiin. Küll aga peaks eraldiseisva ruumi piir olema visuaalselt tajutav ning suitsu levik ebasoovitavas suunas peab olema kindlalt tõkestatud.

■ Mauno Inkinen EPBList saatis EALile kirja, milles annab teada, et EPBL soovib PTÜ 2004 teksti täpsustada/korrigeerida MKMi ehtus- ja elamuosakonna, EALi ja Eesti Ehitusettevõtjate Liidu asjatundjatega, kaasates Mait Paltsi Eesti Kau-

bandus-Tööstuskojast, et korrigeeritud PTÜ (PTÜ 2007) leiaks taas ühise heakskiidu ja et seda saaks üles panna nii MKMi kui EPBLi kodulehele. EALi-poolseteks esindajateks kõnealusel temaatikas määratakse E. Hirvesoo ja M. Shein.

■ Otsustatakse, et EALi kodulehel tooteinfo avaldamise tasumäärad firmadele on järgmised:

2 kuud – 4000.- krooni; 4 kuud – 7000.- krooni; 6 kuud – 10 000.- krooni; aasta 15 000.- krooni.

19. oktoober 2006

■ Eelmisel aastal EALi poolt väljaantud arhitektuurse väikeobjekti preemia kandidaatideks said olla üksnes eramud. Ka 2006. aastal on kavandamisel välja anda väikeobjekti preemia. Koosolijad arutlevad, mis oleks otstarbekam – kas kuulutada välja konkurs üksnes väikevormidele (n trepid, monumendid, ajalehekioskid jne) või kaasata neile lisaks ka eramud.

Otsustatakse, et 2006. aastal antakse välja väikevormide preemia; edaspidi hakatakse preemiaid välja andma vaheldumisi - ühel aastal väikevormide preemia, teisel aastal eramu preemia; preemia kandidaate esitatakse objektide valmimise perioodiks määratakse tänavu ajavahemik 2002-2006, järgmistel aastatel väljaantavate preemiade puhul võetakse aluseks 2-aastane tsükkel; lisaks antakse välja 2006. aasta EALi teenetemedalid – Parim Ehitaja, Parim Tellija, Parim Kirjutaja/Kriitik.

■ I. Mald-Villandi sõnul jääb ka sel aas-

tal loomeliitude ühise aastalõpu/uus-aastapeo korraldamine EALi õlule. Lähiajal on kavas kokku kutsuda loomeliitude (EAL, Kirjanike Liit, Teatrite Liit, Kunstnike Liit, Disainerite Liit, Sisekujundajate Liit, Kinoliit) esindajatest koosnev peo korraldustoimkond. EALi poolt määratakse toimkonda K. Vellevoog, M. Mutso, I. Mald-Villand.

■ Eestseisus, vaadanud läbi R. Kivi poolt EALi esitatud vabakutselise loovisiku loometoetuse taotluse, hääletab taotlejale loometoetuse eraldamise poolt.

■ Tunnustamaks silmapaistvaid saavutusi Eesti arhitektuuris ning ergutamaks arhitektuurielu annab Eesti Kultuurkapitali arhitektuuri sihtkapital välja arhitektuuri aastapreemiad.

Lisaks peapreemiale antakse välja 5 sihtkapitali preemiat. Piisava arvu kandidaatide olemasolul antakse välja ka eramu või arhitektuurse väikevormi preemia. Preemiakandidaate võib esitada arhitektuuri, sisearhitektuuri, linnaplaneerimise, maastikuarhitektuuri, keskkonnadiisaini, restaureerimise/rekonstrueerimise ja arhitektuurialase tegevuse valdkonnast.

Preemiakandidaate võivad esitada arhitektuuriga seotud organisatsioonid, ühingu ning üksikisikud. Objekti valmimise aeg peab mahtuma ajavahemikku detsember 2005 - november 2006.

Kirjalikke ettepanekuid kandidaatide kohta võetakse vastu kuni 6. novembrini 2006.

Selleks, et EAL saaks võimalikult igakülgset informatsiooni objektide kohta, mida

esitada kandideerima KULKA arhitektuuri sihtkapitali aastapreemiale, peetakse vajalikuks pöörduda liidu liikmete poole palvega, et nad saadaksid EALile andmeid nimetatud ajavahemikus projekteeritud objektide või muu arhitektuurialase tegevuse kohta.

■ Koostöös P. Brambatiga valmis M. Mutsol EALi 85. aastapäevaks film *EAL 85*. Kahjuks nurjus tehnilistel põhjustel selle filmi esiettekanne EALi aastapäeva tähistamisõhtul. Kuna filmi kokkupanemisel tehti ära suur töö, mis paraku ei taganud aga soovitud tulemust - puudu jäi nii rahalistest vahenditest kui ka ajast - leiab M. Mutso, et film oleks seda väärt, et sellega edasi töötatakse ning see lõpuni viimistletakse. M. Mutso teeb ettepaneku küsida KULKAlt täiendavat raha filmi ümbermonteerimiseks ja lisamaterjali hankimiseks ning küsib oma ettepaneku osas eestseisuse arvamust. Leitakse, et kindlasti tuleks film lõpuni viimistleda. Filmi näitamine võiks huvi pakkuda ka ETV-le, kellega otsustatakse filmi võimaliku ETV-s kajastamise osas läbirääkimisi alustada.

Leitakse, et Eesti arhitektuuriajaloo jäädvustamise seisukohalt tuleks võimalikult palju dokumentaliseerida materjali, mida saavad anda seeniorarhitektid (n D. Bruns, M. Port, O. Kontšajeva, H. Volberg-Raig), jäädvustada võiks nende tegemisi, koguda nende mälestusi jne. Intervjueerija võiks soovitatavalt olla mõni arhitektuurikriitik.

Peetakse vajalikuks disainida filmide *Surm Veneetsias*, *MAJA* ning *EAL 85* ku-

jundus.

Vastutavaks isikuks selles jääb L. Haamer.

■ Kultuuriminiseeriumist tuli EALile kiri, milles teatatakse, et vastavalt Muinsuskaitse Nõukogu põhimäärusele lõpetavad 2006. aasta novembris Muinsuskaitse Nõukogu praeguse koosseisu volitused. Toetudes varasemale väga heale koostööle, teeb Kultuuriministeerium ettepaneku määrata Margit Mutso esindama EALi Muinsuskaitse Nõukogus aastateks 2006-2010. Eestseisus kiidab M. Mutso valimise heaks. Ka M. Mutso annab selleks oma põhimõttelise nõusoleku.

■ M. Mutso informeerib eestseisust, et ka K. Sarnet Kesklinna Valitsusest tegi talle ettepaneku osaleda Kesklinna Arhitektuurinõukogu töös. Kuna M. Mutso hakkab esindama EALi Muinsuskaitse Nõukogus, teeb eestseisus I. Raukasele ettepaneku osaleda Kesklinna Arhitektuurinõukogu töös, kes selleks ka oma poolse nõusoleku annab.

■ Põlva Linnavalitsuse Ehitus- ja planeerimisosakonna juhataja Einar Mitt saatis EALile kirja, milles teatab, et Põlva keskkonnas projekteeritakse olemasoleva hoone baasil üldkasutatavat kohvikukompleksi. Projekteerija koos arendajaga (eravaldis) pakub juba kolmandat lahendusvarianti, mis aga ei haaku komisjoni arvates olemasoleva miljööga. Tegemist ei ole üldplaneeringus miljööväärtusliku piirkonnaga, kuid samas tähtsa piirkonnaga keskkonnas. Põlva Linnavalitsus vajab neutraalset hinnangut ja

ettepanekuid nimetatud hoone arhitektuurseks sobitamiseks Põlva linna konkreetsele kohta.

Põlva kesklinna projekteeritava üldkasutatava kohvikukompleksi projektil määratakse EALi-poolseks ekspertiisi läbiviijaks T. Tallinn.

■ M. Mutso sõnul on hetkeseisuga ajakirja *Ehituskunst* väljaandmisel mitmeid probleeme. Peatoimetaja I. Ruudi asemel ajakirja järgmist numbrit kokku paneva E. Lankotsa sõnul ei laeku uue numbri väljaandmiseks piisavalt artikleid: kirjutajaid on raske leida, teemad on liialt teoreetilise suunitlusega.

Arutatakse, kas ei oleks otstarbekas muuta *Ehituskunst* arhitekti- või arhitektuuribüroo-keskseks ajakirjaks. Seda saaks hakata levitama ka välismaal. Üks variant oleks ka see, et 2/3 ajakirjast oleks bürookeskne, ülejäänud osas leiaksid kajastamist EALi tegemised.

Otsustatakse kokku kutsuda toimetuse kolleegium, kes arutaks *Ehituskunsti* väljaandmisega seonduvaid probleeme ning võtaks vastu otsused edasiste sammude osas.

2. november 2006

■ Arutluse all on EALi positsioon ACE-s, sh üldkogul osalemine. A. Levald on seisukohal, et EALi sekretariaat peaks senisest märksa rohkem tegelema ACE poolt saadetud materjalide läbitöötamisega (sh küsimustikkudele vastamine). Eriti nüüd, kui tulemas on järjekordne ACE üldkogu koosolek. Selleks, et ACE küsimustikkudele vastamist kergemaks

muuta, tuleks esmajärjekorras tekitada täpne ülevaade EALi enda liikmeskonnast (nt kui suur hulk EALi liikmeid on firmaomanikud, palgatöötajad, FIE-d jne). Samuti võib arhitektide projekterimistasude salajashoidmine näida absurdseks – kas ei peaks mõtlema ka selliste andmete avalikustamisele?

J. Soolep palub eestseisusel läbi vaadata EKA kodulehel väljas olev arhitekthe puudutav küsimustik ning anda sellele omapoolne aktsept. Seejärel tuleks küsimustik ka avalikult laiali saata.

■ Anni Nool Kultuuriväärtuste Ametist saatis EALi alljärgneva kirja, milles ühtlasi palub EALil kujundada omapoolne arvamus esitatud temaatika kohta: *Teatavasti võitis E. Siff enampakkumise Kopli liinide hoonestusõigusele. Ajalehtedes Postimees ja Äripäev on E. Siffi tsiteeritud ja iseäranis huvitavad on tema väljaütlemised olemasolevate hoonete osas. E. Siffi esitatud tsitaadid, mis valvaks tegema peaksid, on järgmised: "Etteantud eskiislahenduse järgi peab säilitama vanade majade paigutuse, kus merevaade puudub. See pole lahendus, mis tänapäeva elanikke rahuldaks ja neile meeltemööda oleks. Oleks ju tõesti veider elada mere ääres ja mitte näha merd. Selle muutmist me ka taotlema hakkame."*

"Omal ajal, kui liinid ehitati, olid need odavad majad, kiiresti valminud eluaseks tööliste. Täna on standardid muutunud. Pole mõtet taastada seda miljööd, mis oli sada aastat tagasi," märkis E. Siff. Ka vajab E. Siffi sõnul kiiret la-

hendust majadest vaid 25 meetri kauguselt mööduv raudtee. Tallinna abilinnapea Taavi Aasa sõnul võitis parim pakumine. Primos Kinnisvara kanda jäävad ka amortiseerunud hoonetes asuvate eluruumide üürnike ümberasustamise kulud. Linn omalt poolt moodustab komisjoni, mis on vahemees elanike ja arendaja tüliküsimustes. E. Siffi sõnul on tal olemas nägemus, kuidas korraldada elanike ümberasustamine. Mis puudutab aga E. Siffi plaani keerata maju nii, et avaneks vaade merele, siis T. Aasa sõnul on see detailplaneeringu küsimus. "Praegu detailplaneeringut pole. Arendaja on kohustatud selle tegema, arvestades olemasolevat eskiisprojekti. Muudatusi, mida soovitakse, on raske kommenteerida, aga arendaja peab arvestama ehitusmahtudega, mida on ca 80 000 ruutmeetrit, ja nende hoonetega, mis tuleb renoveerida," sõnas T. Aas.

Alice Laanemägi Tallinna Linnaplaneerimise Ametist annab ülevaate Kopli liinide arendamise käigust:

1998. aastal toimus European 5 rahvusvaheline arhitektuurivõistlus, mille raames Tallinn pakkus võistlusala välja just Kopli liinide ala. Võistluse võitsid soome arhitektid. Paraku jäi võidutöö realiseerimine võistlusjärgselt mõneks ajaks soiku. 2003. aastal tegi Tallinna Elamumajandusamet taotluse kõnesolevale alale detailplaneeringu algatamiseks, mis sisaldas ka klauslit, et detailplaneeringu aluseks tuleb võtta Eropan 5 võidutöö. Võidutöö elluviimist alustati 2005.

aastal ning Tallinna LV asus soomlastega läbirääkimisi pidama. Detailplaneeringu eskiis (edasiarendus võidutööle) sai kooskõlastuse asjaomastes ametites. Detailplaneeringu tahtis Tallinna LV (koostöös soomlastega) ise koostada. Põhja-Tallinna linnaosa vanem algatas aga ise alale hoonestusõiguse konkursi, mille tingimused sisaldasid klauslit, et konkursi võitja saab endale õiguse koostada edasi detailplaneeringut, võttes aluseks European 5 võidutöö.

Oliver Orro: Hoonestusõiguse konkursi võitis E. Siff. Konkursi-järgselt on E. Siffi poolt väljaõeldud kommentaarid toonud muinsuskaitsega tegelevates ringkondades kaasa poleemika. Kultuuriväärtuste Amet leidis, et Kopli liinidel asuvad kehvad seisus nn töölistmajad tuleks võtta ajutise kaitse alla. Hiljem, olles kohtunud K. Kallo jt linnavalitsuse liikmetega, saatis Kultuuriväärtuste Amet välja uue kirja palvega, et peatataks nende majade ajutine kaitse alla võtmine. Põhjenduseks oli toodud asjaolu, et protsessi käigus ei ole tingimuste muutmine õige – E. Siff tegi ju Kopli liinide hoonestusõigusele enampakkumise arvestades sellega, et alal ei ole kaitsealuseid maju. Praeguse seisuga on kaitse all üksnes Kopli liinidel asuvad ametnike majad. Miks peame kasutusele võtma erinevaid kaitse alla võtmise skeeme? Kas mitte Linnavalitsus ei peaks seda tegema? Asi ei ole mitte selles, nagu tahaks Kultuuriväärtuste Amet Kopli liinide barakke eraldi kaitse alla võtta, küsimus on pigem ajaloolise koloonia terviklikkuse ja

struktuuri püsima jäämises. Just struktuuri E. Siff aga säilitada ei taha.

Eestseisus on arvamusel, et alapid tuleb müüa koos detailplaneeringuga, mille koostamise aluseks tuleb võtta juhul, kui alale on korraldatud arhitektuurivõistlus, võistluse võidutöö. Kopli liinide näol on tegemist Läänemere regiooni ühe unikaalsema ja omanäolisema alaga, mistõttu peetakse iseäranis taunivaks seda, et ala müüdi ilma vastava detailplaneeringuta. Kuna Kopli liinidele korraldati arhitektuurikonkurss, siis tuleb Europan 5 rahvusvahelise arhitektuurivõistluse võidutöö kindlasti ka realiseerida. Vastavatele instantsidele otsustatakse saata EALi seisukohti väljendav kiri.

■ *Eesti Elamumessid MTÜ* esindaja Meelis Niin annab eestseisusele ülevaate elamupiirkondade kinnisvaraarendusega tegeleva mittetulundusühingu sisulise olemuse ning ühingu tegemiste kohta.

Eesti Elamumessid MTÜ motoks on nii arhitektuursete kui ka insenertehniliste innovatiivsete lahenduste juurutamine. M. Niine sõnul vastutab MTÜ iga konkreetse nende poolt algatatud elamumessi läbiviimise eest. Elamumessid korraldatakse koostöös kohalike omavalitsustega, messiala väljavalimise tingimuseks on, et maa-ala peab kindlasti kuuluma omavalitsusele. Omavalitsuse ülesandeks jääb messi läbiviimise käigus jälgida detailplaneeringu järgimist. Iga messist osavõtja tuleb konkureerima

konkreetselt krundile ning ta peab esitama maja eskiisi koos kinnise pakkumisega.

Eesti Elamumessid MTÜ-ga on liitunud Kinnisvaraarendajate Järelevalve Liit, Kinnisvarahindajate Liit, Kinnisvaramaaklerite Koda. Hetkel MTÜs veel palgalisi töötajaid ei ole. M. Niin teeb ettepaneku, et EAL määraks oma esindaja MTÜ nõukogusse.

Eestseisus peab enne omapoolse esindaja nimetamist otstarbekaks vaadata läbi *Eesti Elamumessid MTÜ* põhikiri, misjärel võetakse vastu otsus MTÜ-ga liitumise osas. Võimalikuks peetakse ka muid koostöövorme.

■ Metsakalmistu arhitektide kalmeala ideeprojekti arhitektuurivõistluse võitnud töö autorid Maarja Kask ja Ralf Lõoke (Salto AB) annavad eestseisusele ülevaate sellest, kus maal ollakse võidutöö realiseerimisega. Salto AB arhitektid on koostanud kalmeala eskiisi, nüüd tuleks aga koostada lähteprojekt, seda projekteerimistingimuste ning võidutöö alusel. Et aidata kaasa võidutöö realiseerimisele, määratakse Tellija (EAL) esindaja. Esindajaks saab I. Mald-Villand.

■ Eestseisus vaatab läbi ning analüüsib K. Kallo poolt EALile saadetud kirja, milles Tallinna LV avaldab soovi arendada EALiga koostööd avaliku diskussiooni algatamiseks olulistes linnaplaneerimisalastes küsimustes, nagu Tallinna laienevate ning kaasajastuvate kõrgkoolide õppehoonete paiknemine (EKA, Tallinna Ülikool, Georg Otsa nim. Muusikakool, Tallinna Balletikool). Kirjas peab K.

Kallo vaieldavaks EKA soovi algatada detailplaneering õppehoone rekonstrueerimiseks ning campuse väljaehitamiseks ebapiisava suurusega krundil Tallinna südalinnas, mistõttu soovib Tallinna LV alustada laiapõhjalist diskussiooni EKA uue õppehoone asupaiga üle ning soovib diskussiooni kaasata ka EALi.

Leitakse, et EKA asukoha valikuga on piisavalt tegeletud ning vastavates töögruppides on osalenud ka EALi esindajad. J. Soolepi sõnul on EKA-s läbiviidud vastav pilootprojekt, tehtud kursusetöid jne. Veel kord leiab kinnitust tõsiasi, et linnale oleks hädasti tarvis visionäärtöögrupp. K. Kallole otsustatakse saata EALi seisukohti väljendav kiri.

■ KULKA arhitektuuri sihtkapitali arhitektuuri aastapreemiatele esitatakse EALi poolt kandideerima järgmised objektid:

arhitektuuri valdkonnas:

– **Viimsi kool**, Tallinn, Randvere tee 8, arhitektid **Eero Endjärv, Raul Järg, Priit Pent, Illimar Truverk**, sisearhitektid **Kristi Lents** ja **Hannelore Pihlak (Agabus, Endjärv & Truverk Arhitektid)**

– **Transgroup Invest AS büroohoone-parkimismaja**, Tallinn, Jõe tn 4a, arhitekt **Urmas Lõoke (Urmas Lõokese Arhitektibüroo OÜ)**, sisekujundaja **Pille Lausmäe Sisearhitektuuribüroo OÜ**

– **eramu Soorinna külas**, Kuusalu, arhitektid **Tõnu Laigu** ja **Kadri Kerge (QP Arhitektid OÜ)**, kaasautor **Mart Roostfeldt**, sisearhitekt **Mari Kurismaa**

– **kortermajad Wismari-Koidu tänav**, Tallinn, arhitekt **Anu Tammemägi**
– **elamu Tartus**, Tartu, Vallikraavi 12, arhitekt **Margit Mutso (AB Eek & Mutso)**

– **büroohoone** (Lukuexperdi maja) Tallinnas, Tallinn, Tartu mnt. 74, arhitekt **Hindrek Kesler (Arhitektuuribüroo Zero OÜ)**

– **korterelamu Tartus**, Tartu, Kalda tee 24, arhitektid **Ott Ojamaa** ja **Eneli Markvardt**

renoveerimise/restaureerimise valdkonnas:

– **polikliinikuhoone rekonstruktsioon korterelamuks**, Haapsalu, Suur-Liiva 15, arhitekt **Kalle Vellevoog (Arhitektuuribüroo JVR)**

arhitektuurialase tegevuse valdkonnas:

– **Louis Kahni päevade organiseerimine Kuressaares**, peakorraldaja **Ingrid Mald-Villand**

maastikuarhitektuuri või keskkonnadiisaini valdkonnas:

– **Tallinna Metsakalmistu urnimüür**, arhitekt **Lea Järve (Arhitektuuribüroo Järve & Tuulik OÜ)**

■ Eestseisus võtab vastu otsuse vaidlustada halduskohtus Sakala keskuse lammutusluba.

EAL on seisukohal, et kehtivas detailplaneeringus ette nähtud Sakala keskuse säilitamine on ühtlasi ülekaalukas avalik huvi ning lammutusloa väljastamine Linnavalitsuse poolt ei ole õiguspärane. Samuti oli EAL osalusel korraldatud arhitektuurivõistluse tingimuseks Sakala

keskuse säilitamine. Lammutusotsus on läbi kaalutlemata ja ignoreerib arhitektuurivõistluse tulemust. Põhikirja järgi on EAL üks eesmärke aidata kaasa kvaliteetse elukeskkonna säilitamisele ja loomisele, mille moodustavad säästvalt kasutatud looduskeskkond ning targalt ja kultuurikeskselt arendatud ning ehitatud keskkond. EAL peab enese ülesandeks selles valdkonnas äärmuslikel juhtudel ka avalike huvide kaitsmist kohustus. Kahetsusväärset ei ole EAL arvates muud võimalused suutnud vältida avalike huvide vastast planeeringute tõlgendamist Tallinna kesklinnas. Ollakse seisukohal, et meedias esitatud väited olemasoleva keskuse kasutuskõlbmatuse ja halva seisukorra kohta on ekslikud. Samuti on ekslik väide, et EAL esindajad on lammutamise heaks kiitnud. Eestseisus määrab Sakala keskusega seonduvates küsimustes eestvedajateks Ü. Margi ja T. Paaveri. M. Mutso lubab koostada Sakala keskuse lammutamise vastu oleva loomeliitude ühispöördumise teksti.

16. november 2006

■ L. Haamer tutvustab eestseisusele loomisel oleva *EALi liikmete ja teoste registri* pidamise korda. Loovisikute ja loomeliitude seaduse on sätestatud, et loomeliidul on õigus nõuda oma liikmeks olevatelt loovisikutelt andmeid loodud teoste ja esituste kohta vastavalt põhikirjas sätestatud korrale. 17. märtsil 2005 EALi üldkogul vastuvõetud EALi põhikirja IV peatükk Teoste registreerimise ja teostest teatamise kord näeb ette, et EALi liikme poolt EALi loomealal loodud teoste kohta peetakse arvestust EALis. Arvestuse pidamiseks on iga EALi liige kohustatud teatama tema poolt kalendriaasta jooksul EALi loomealal loodud teostest.

EALi liikmete ja teoste registri loomise eesmärgiks on anda ülevaade EALi liikmetest, nende poolt loodud teostest ja liikmetele eraldatud loometoetustest. L. Haamer annab ülevaate andmetest, mis peaksid registris sisalduma. Eestseisus teeb omalt poolt korrigeerivaid ettepanekuid avalikustamisele tulevate andmete osas.

■ K. Pärnpuu edastab eestseisusele ajakirja *Ehituskunst* kolleegiumi otsuse ajakirja edasise ilmumise ja orientatsiooni kohta.

2007. aasta sügisest jätkab peatoimetajana praegu toimetajatööst ajutiselt eemal olev Ingrid Ruudi. Selle aasta viimase ajakirjanumbri väljaandmist koor dineerib Epp Lankots. Enne I. Ruudi tööle naasmist ilmub kaks ajakirja lisanumbrit:

– L. Kahni päevade teemaline (koordinaator Ingrid Mald-Villand)

– Linnaehituse aspekte kajastav (koordinaator Jüri Soolep)

Eelmisel eestseisuse koosolekul väljapakutud idee muuta *Ehituskunst* edaspidiselt arhitektuuribüroode keskseks ajakirjaks ei leidnud kolleegiumi liikmete seas poolehoidu ja ajakirja suundumus otsustati jätta samaks.

■ Kultuuriministeeriumi kultuuriväärtuste osakonna nõunik Peeter Mauer tutvustab eestseisusele Eesti Vabaõhumuuseumi külastuskeskuse - Enniskusoda Kanut – Tallinna muuseumide ühishoidla hoonetekompleksi ja territooriumi planeerigule parima lahenduse saamiseks kavandatava arhitektuurse idee võistluse tingimusi.

Võistlus on planeeritud kaheetapilisena, kuna töö mahud on väga suured ja selleks, et teises etapis välja selgitada parimad arhitektuursed lahendused.

Esimene etapp, mis oma olemuselt on visiooni etapp, on avalik ja anonüümne, ning sellesse vooru laekunud töödest valitakse välja 4-5 tööd, mis pääsevad teise etappi (vooru). Esimeses etapis osalemist ei tasustata. Teises etapis osalejatele on ette nähtud 500 000.- krooni. Preemiarahad tulevad riigilt. Teise etapi võitnud töö autoriga/autoritega sõlmatakse projekteerimishange kogu Peaprojekteerimise peale.

Eestseisus, kuulunud ära P. Maueri, teeb võistlustingimustesse sisseviimiseks omapoolsed parandusettepanekud. P. Maueri sõnul on tellijapoolselt ja EALi-poolselt soovitud määrata žürii liikmeteks arhitektid Emil Urbel, Illimar Truverk ja Kalle Vellevoog.

■ I. Truverk annab eestseisusele lühiülevaate hetkel läbirääkimiste staadiumis olevatest arhitektuurivõistlustest:

– Paide uus Kutsekeskkool (ca 25000m²), kontaktisik Rein Oselin.

– Uus Eesti Ringhäälingu hoone, kontaktisikud Ainar Ruusäär ja Margus Allikmaa.

– EV Hiina - Pekingi linna suursaatkonna

na hoone, peakorraldaja Eesti Vabariigi Välisministeerium, kontaktisik Viljar Mangelso.

– EV Läti – Riia linna suursaatkonna hoone, peakorraldaja Eesti Vabariigi Välisministeerium, kontaktisik Viljar Mangelso.

– Tamsalu linna keskkosa planeeringu arhitektuuri ideevõistlus, tingimuste koostajad Martin Aus ja Alice Laanemägi.

Tõstatub küsimus, kas Rahumäe on parim asukoht uue ringhäälingu hoone rajamiseks. Saamaks selgitusi, millistel kaalutlustel valiti välja just Rahumäel asuv krunt uue ringhäälingu hoone ehitamiseks, peetakse vajalikuks kutsuda M. Allikmaa eestseisuse koosolekule selgitamaks selle koha valikuprintsiipe.

■ M. Tüür palus eestseisusel nõu pidada selle üle, kas EAL peaks a) tegema Tallinna Kultuuriväärtuste Ametile ettepaneku võtta kaitse alla Tallinna Peapostkontori hoone (Narva mnt. 1) või b) juhtima Kultuuriväärtuste Ameti tähelepanu sellele, kuivõrd väärtuslik see maja esteetiliselt ja arhitektuuriliselt on, ja seda enne, kui kellegile lammutusluba väljastatakse. Kehtiv detailplaneering lubab antud krundile 8-korruselise hoonestust – seega on Postimaja lammutamine faktiliselt täiesti võimalik.

Leitakse, et juba loodud arhitektuuriteostega käiakse väga mõtlematult ringi, lube nende lammutamiseks antakse välja kergekäeliselt, läbikaalumata, silmas pidades vaid arendajate huve, väärtustamata olemasolevat hoonet tema

13

ajaloolis-kultuurilises ja samuti arhitektuurilises kontekstis. Ollakse seisukohal, et kahjuks lubamatult laialdaselt levinud väärtuslike arhitektuuriobjektide lammutamise vastu tuleks meetmeid kasutusele võtta – võtta väärtuslikud hooned muinsuskaitse alla või koostada nendega ümberkäämiseks arhitektuursed eritingimused.

Kultuuriministrile otsustatakse saata kiri, milles küsida ministeeriumi seisukohta eelpool mainitud probleemi osas ja võimalikke lahendusteid niisuguste ilmingute ärahoidmiseks.

■ Teatavasti vaidlustas EAL halduskohetus Sakala keskuse lammutusloa, st esitas halduskohtule kaebuse Tallinna Linnaplaneerimise Ameti 25. oktoobri 2006. a. ehitusloa nr 21335 õigusvastasuse tuvastamiseks ja Ehitusloa tühistamiseks. Halduskohus keeldus kaebuse menetluse võtmisest. EAL soovib selle otsuse vaidlustada ja lammutamisloa andmise edasikaevata. T. Paaveri sõnul on advokaadile EALi seisukoht juba ka edastatud. Helle Vilu (MTÜ Jätkusuutlik Hooliv Tallinn) nimel Sakala keskuse asjas esitatud kaebuse planeerimiseaduse § 20 tulenevate õiguste kaitseks võttis halduskohus aga menetlusse. Kultuuriministrile saadeti kiri, et EALi hoitaks Sakala keskuse küsimustega kursis.

■ M. Shein annab ülevaate 9.11.2006 Pärnus Olev Siinmaa 125. aastapäevale pühendatud juubeliüritustest.

■ L. Haamer annab ülevaate 6. jaanuaril 2007 Salme Kultuurikeskuses toimuva loomeliitude uusaastapeo kavanda-

misest.

■ *Aasta betoonehitis 2006* žüriisse määratakse EALi esindajaks I. Allmann.

30. november 2006

■ I. Mald-Villand tutvustab eestseisule loovisiku loometegevuse ning sellega seotud täiendõppe toetuse taotlemise korda.

Võimaluse taotleda eelpool mainitud toetust annab *Loovisikute ja loomeliitude seadus*, mille põhjal Kultuuriministeerium eraldas EALile rahalisi vahendeid, mida loomeliit (EAL) kasutab

1) *Loovisikute ja loomeliitude seaduses* sätestatud loometoetuste maksmiseks vabakutselistele loovisikutele; 2) loovisikute loometegevuseks ning sellega seotud täiendusõppeks antavateks stipendiumideks, kui toetust ei kasutata aasta jooksul täielikult.

Kuna loometoetuste-raha jäigi sel aastal üle, otsustatakse see raha eraldada 2007. aastal stipendiumideks.

Otsustatakse, et toetustaotluste läbi vaatamine hakkab toimuma kord kvartalis.

Eestseisus teeb erinevaid ettepanekuid korra väljatöötamise osas. Korra lõpliku sõnastusteksti koostab I. Mald-Villand.

■ Koosolekul külalisena osaleva Tõnis Paltsi sõnavõtt, nagu ka sõnavõttust tulenev hilisem arutelu, keskendub küsimusele, miks saadeti Tallinna arhitektuurinõukogu laiali.

Endisele linnapeale Tõnis Paltsile tunduvad ülekohtused J. Soolepi väited selle kohta, nagu oleks ta linnapeana sõlmi-

nud nõ poliitilisi kokkuleppeid, arvestamata otsuste vastuvõtmisel avaliku huviga. Ülekohtusena näib talle ka tema aadressil seoses Tallinna arhitektuurinõukogu laialisaatmisega suunatud kriitika. T. Paltsi sõnul sai nõukogu laialisaatmise otsuse tegemisel määravaks arhitektuurinõukogu olemus - seda tüüpi organ ei saagi olla lõpuni objektiivne; paljud nõukogu liikmed olid otseses sõltuvuses arendajatest.

Eestseisus peab arhitektuurinõukogu laialisaatmise otsust äärmiselt ebapopulaarseks.

■ **M. Mutso:** Nõukogu laialisaatmise hetkel olid seal arutluse all mitu „teravat“ küsimust, nagu Admiraliteedi basseini lähedase ala detailplaneering, Sakala Keskus, Pirita tee teemaplaneeringu väljatöötamine (mis kahjuks jäigi teostamata). Arhitektuurinõukogu töötas ausalt, äraostmatult, peaarhitekt I. Volkov ei läinud nõukoguga kunagi vastuollu. Nõukogu laialisaatmine jättis mulje, nagu see oleks teatud otsuste vastuvõtmisel nõ ette jäänud. Nõukogu kooskäimine hoidis arhitekthe kursis linnaplaneerimises toimuvaga, praegu puudub aga Tallinna linnal foorum.

■ **T. Laigu:** Kui nõukogu laiali saadeti, hakati Tallinna Linnaplaneerimise Ametisse uusi inimesi tööle värbama. Paljud neist olid (on) äsja koolipingist tulnud, kel puudus (puudub) reaalne planeerimis- ja projekteerimispraktika. Arhitektuurinõukogu koosnes oma ala spetsialistidest, kelle eesmärk ei olnud ennast seal kehtestada, vaid linnapla-

neerimisalast nõu anda (nt hea tava reeglite järgimine linnaplaneerimises).

■ **T. Palts:** Linnaplaneerimisalaste otsuste tegemise eest peaks ikka vastutama peaarhitekt. Vastutuse hajumine on halb. Kui peaarhitekt on usaldusväärne, tugev inimene, on ta suutlik protsesse õigesti juhtima.

■ **A. Levald:** Arhitektuurne areng peaks olema järjepidev. Hetkel on linna peaarhitekt nõ tuultle käes, linnavõimud ju pidevalt muutuvad.

■ **Ü. Mark:** Praegu on I. Volkov kahtlemata ühest küljest väga suure poliitilise surve all, teisest küljest aga erialase surve all. Arhitektuurinõukogu võimaldas kaasata spetsialiste, kes suutsid anda kvaliteetset nõu linnaplaneerimisalaste otsuste tegemisel. Millised võiksid olla teised viisid professionaalsete nõuandjate kaasamiseks?

■ **T. Palts:** Nõukogu ei peaks üksikobjektide läbivaatamisega tegelema, vaid pigem planeeringutega, logistiliste ja üldisemate küsimustega.

■ **T. Laigu:** Projektide arutelu nõukogus võiks toimuda juba suhteliselt algfaasis projektide põhjal.

■ **Ü. Mark:** Juhul, kui arhitektuurinõukogu kutsutakse taas kokku, siis kelle juures see peaks koos käima – kas abilinnapea või linnapea juures?

Leitakse, et nõukogu peaks loodama linnapea Jüri Ratase juurde. Sellekohase ettepaneku on eestseisuse liikmed linnapeale juba ka teinud.

■ **T. Laigu:** Selleks, et linn saaks toimida

kui ehituskultuuriline nähtus, tuleks luua riigistruktuuridesse riigiarhitekti ametikoht. Lähim eesmärk on luua Kultuuriministeeriumi juurde arhitektuurinõuni-ku ametikoht.

Märkus: T. Paltsi esinemine koosolekul johtus tema enda isiklikust soovist ja tema eelnevalt EALi saadetud kirjat *Üleskutse arhitektidele ja projekteerijatele*.

T. Paltsi kirja täistekst:

Linnapeana seadsin ma endale ülesandeks juhtida linna nii, et ei võetaks vastu mitte ühtegi otsust, mis ei oleks kooskõlas avaliku huviga. Ma arvan, et suutsin endale ise püstitatud ülesande ka täita. Seepärast tunduvad mulle ülekohtused Jüri Soolepi viimases Sirbis toodud väited: Nimelt kirjutab auväärt õppejõud: „Ei saa süüdistada ainult tänast keskerakondlikku linnavalitsust, kes on eriti jõhkralt selliseid trikke teinud, samasuguste kokkulepeteni jõudis ka Res Publica linnavalitsus ...“

Siin ma tahan küsida, milliste kokkulepeteni jõudis siis minu linnavalitsus? Kellega tegin ma kokkuleppeid? Millise konkreetse objekti või planeeringu puhul ma ei arvestanud linna arendamisel ja arhitektuurilise kuvandi tekkel arhitektide enamuse arvamust ja avalikku huvi?

Auväärt õppejõud jätkab: „...“, kus Tõnis Palts saatis arhitektuurinõukogu laiali.“ Aga nii kummaline kui see ei tundu, selle laiali saatmine andiski mulle võimaluse linnaplaneerimise ja üksikute arhitek-

tuurilistesse lahendites otsuste vastuvõtmisel lähtuda vaid avalikust huvist. Nimelt oli see nõukoogu olemuslikult ebademokraatlik. Küsimus ei olnud nõukoogu liikmete persoonides. Tegemist oli väga heade arhitektidega. Veelkord, asi oli arhitektuurinõukogu olemuses. Seda tüüpi organ ei saagi olla lõpuni objektiivne. Paljud nõukogu liikmed olid otseses sõltuvuses arendajatest. Kümnekond tipptegitajat otsustasid nii enda kui ka sadade teiste arhitektide tööde üle samal ajal. Tõesti väideti, et siis kui otsustati konkreetse nõukogu liikme teose saastust, siis ei saanud ta ise arutelul osaleda. Kujutage ette olukorda, kus arhitekt Peetri töö järgi hakatakse arutama arhitekt Reinu projekti sama laua taga mõlema järjestikusel osalemisel. Ei ole vaja olla Freud, et saada aru, et üks otsus mõjutab sellises nõukogus teist otsust positiivselt. Arvestades veel suuri rahasid, mis seisid ehitajate ja arendajate näol arhitektide selja taga oli tegemist moonutatud konkurentsi olukorra loomisega.

Saatsin laiali arhitektuuri nõukogu arvestades enamuse arhitektide ja arendajate huvisid!

Ma võin lugeda peast ette vähemalt viis kuus arhitektuurinõukogu poolt läbilas- tud jubedust linnas. Ma hea meelega kuulaksin arhitektidelt vastu, milliseid ebaõigeid otsuseid ma lasin linnas läbi. Kui see laiali saatmise otsus on osutanud ebaõigeks (millega ma ei taha nõustuda), siis igal juhul tegin ma seda vaid ühest soovist. Lõpetada selline kollektiiv-

ne vastutamatus. Võtta ise vastutus ja ideaalis panna vastutama üks inimene – linna sisuline peaarhitekt härra Igor Volkov.

Kuidas siis seda olukorda lahendada? Lahendus ei ole kindlasti tasakaalustamata nõukogus, mis tekitab huvide konflikti ja kollektiivse vastutamatus tõttu pigem probleeme juurde. Tegelikult on lahendus hoopis lihtne. Härra Igor Volkov on väga hea tunnetusega linna- planeerija ja arhitektuuri üle otsustaja. Tema töökoht, tema pere tulevik on aga otseselt sõltuv poliitikutest. Küsimus on vaid selles, kes poliitikutest juhivad linna. Barbarid või kultuursed inimesed. Sealjuures kultuursed laias mõttes. Sellised, kel endal on väljakujunenud hea maitse, sellised kes arvestavad avalikku arvamust ja austavad sõltumatute spetsialistide arvamust. Teiselt poolt on küsimus selles, kas Igor Volkov julgeb võtta riske ja vastutada.

Jah, süüdi ei ole ainult keskerakond. Jubedaid otsuseid võeti vastu ka keski- reformi valitsuse poolt, mida ma proovisin tagasi pöörata.

Arhitektid, nagu enamused loomeinimesi, on poliitiliselt sõltumatud. Just arhitektide arvamust kuulevad ka teised arvamused. Minu meelest olete praegu võtnud kõige õigema ja sirgema tee tulemusele. Avaliku arvamuse kujundamise nii hea linnakujunduse kui halva linnajuhtimise suhtes.

Arhitektid, Teie avalik arvamus päästab Tallinna! Ja seda ma usun täiesti siiralt.

■ I. Mald-Villandi sõnul pöördusid EALi poole ERMi rahvusvahelise arhitektuuri- konkursi võitnud arhitektid ning palusid EALil saata neile normid (projekteerimis- hinnad), mille alusel ERMi uut hoonet projekteerima hakata. Kuna Eestis ei ole fikseeritud projekteerimishindasid, siis millise riigi projekteerimishindade alusel peaksid välisarhitektid Eestisse projekteerima? Kas Saksa või Prantsuse projekteerimishindade alusel? Arvatakse, et projekteerimishinna aluseks Eestis võiks rakendada pigem Saksa HOAI-d. Samas ei kuulu kindlasti kõik selles kajastuv Eestis arhitektiteenuste hulka. Peetakse vajalikuks tõlkida HOAI eesti keelde.

■ I. Raukas koostas ekspertiisi Estonia pst, Teatri väljaku, Rävåla pst, Kentmanni tn ja Sakala tn vahelise kvartali detailplaneerimise projekti (R-Konsult, R-Konsuldi leping nr 019/99, kehtestatud 5.10.2000) ja selle elluviimise kohta (ehitusluba lammutuseks nr 21335, 25.10.2006). Kõnealuse ekspert- arvamuse tellis EALilt Kalle Kulbok, kes on Helle Vilu esindaja Sakala keskusega seonduvas haldusasjas.

I. Raukas tutvustab eestseisusele läbiviidud ekspertiisi tulemust. Ekspertarvamuse kohaselt ei rahulda Estonia pst, Teatri väljaku, Rävåla pst, Kentmanni tn ja Sakala tn vahelise kvartali detailplaneerimise projektis ettenähtu (R-Konsult, R-Konsuldi leping nr 019/99, kehtestatud 5.10.2000) Uue Sakala kesku-

se rajamise eesmärgi vastavalt kehtivale detailplaneeringule. Sellest johtuvalt on vaja algatada uus detailplaneering. Uus Sakala keskuse ehitusprojekti koostamine näitab, et nimetatud detailplaneering, ehitusprojekt ja ehitusluba lammutamiseks ei ole kooskõlas. Väide, et ehitustegevus vastab Estonia pst, Teatri väljaku, Rävåla pst, Kentmanni tn ja Sakala tn vahelise kvartali detailplaneerimise projektile, pole õige. Detailplaneeringu sisu püütakse erinevatel viisidel moonutada. Detailplaneering on terviklik juriidiline dokument, mille muutmine ega suvaline tõlgendamine pole õiguspärane.

Eestseisus kooskõlastab ekspertiisi. Otsustatakse väljastada ekspertiisi tulemusi kajastav pressiteade.

■ Teatavasti esitasid EAL, MTÜ Jätksuutlik Hooliv Tallinn ja Demokraatlik-Rahvuslike Jõudude Koostöökoda maavanemale ettepaneku riikliku järelvalve teostamiseks Tallinna Linnaplaneerimise Ameti 25. oktoobri 2006 ehitusloa (ehitise lammutamiseks) nr 21335 põhiseadusele, seadusele ning seaduse alusel antud muule õigusaktile vastavuse üle.

Oma vastuskirjas EALile ja teistele asjaosalistele teatab maavanem Värner Lootsman, et eelpool mainitud asjas puudub Vabariigi Valitsuse seaduse § 85 lõikest 1 tulenevalt maavanema riikliku järelvalve objekt, s. o. Kohaliku omavalitsuse üksikakt – mitõttu puudub alus algatada maavanema riiklik järelvalve, kontrollimaks ehitusloa nr 21335 vasta-

vust põhiseadusele, seadusele ning seaduse alusel antud muule õigusaktile.

Eestseisus peab vajalikuks suunata maavanema kiri, kõik teised Sakala keskuse kohtuasjaga seonduvad kirjad ning I. Raukase poolt läbiviidud ekspertiisi Estonia pst, Teatri väljaku, Rävåla pst, Kentmanni tn ja Sakala tn vahelise kvartali detailplaneerimise projekti (R-Konsult, R-Konsuldi leping nr 019/99, kehtestatud 5.10.2000) ja selle elluviimise suhtes (ehitusluba lammutuseks nr 21335, 25.10.2006) õiguskantslerile.

■ Eestseisus, tutvunud Balti Laevaremonditehase poolt korraldatava Noblessneri kvartali kutsutud arhitektuurivõistluse tingimustega, leiab, et tingimused ei ole professionaalselt koostatud. Võistlustingimuste kohta tehakse märkuseid ja ettepanekuid.

Enne žüriiliikmete määramist peab eestseisus vajalikuks tutvuda tingimuste kogupaketiga, soovides ühtlasi teada, kes žürii liikmetest on oma kindla nõusoleku osalemiseks andnud.

Leitakse, et Balti Laevaremonditehas võiks tingimuste väljatöötamisel siiski EAL-iga koostööd teha, et saada põhjalikumad võistlustingimused ja antud alale parem lahendus. Samuti peetakse otsustavaks korraldada avalik konkurss osaliselt kutsutud osavõtjatega.

■ T. Tallinn tutvustab eestseisusele Põlva kesklinnas olemasoleva hoone baasil projekteeritava üldkasutatavale kohvikukompleksile koostatud ekspertiisi. Eestseisus teeb omalt poolt ettepanekuid ekspertiisi teksti täiendamiseks.

Ekspertiisi lõplik sõnastamine jääb T. Tallinna õlule.

■ Ü. Mark annab eestseisusele lühiülevaate EALis toimunud uue Ringhäälingu hoone kavandamise teemalisel koosolekul räägitust. Lisaks eestseisuse esindajatele osalesid koosolekul Eesti Raadio juhatuse esimees Margus Allikmaa ning ETV esindajad. Arutelust koorus tõdemus, et otsus ehitada uus Ringhäälingu hoone Rahumäele (Tuisu tn 21) on sisuliselt juba langetatud; ka muud asukohavariandid on olnud kaalumise all, kuid otsust nende kasuks ei ole langetatud, seda väga erinevatel põhjustel. Nii näiteks ei olevat võimalik hoonet Kreutzwaldi tänavale ära mahutada, kuna arvestada tuleb lähikonna kõrgus- ja muinsuskaitse piiranguga.

M. Allikmaa pooltargumente uue Ringhäälingu hoone rajamiseks Rahumäele:

– Tulevasele Ringhäälingu hoonele asukohaga Tuisu tn 21 on võimalik ligi pääseda kõikidest magistraalidest.

– Tulevase Ringhäälingu hoone funktsioon peaks muutuma enam linnakodaniku-keskseks – seda funktsiooni toetaks kontsertstudio ehitamine, mida on ka kavandatud teha.

– Uue Ringhäälingu hoone lähedusse leiavad kindlasti asukoha tootmisfirmad, tõlkebürood jne – tekib nõrke reaktsioon. Rahumäel asuva krundi suurus (2,5 hektarit) silmas pidades on selline areng täiesti võimalik.

– Uue Ringhäälingu hoone rajamisega Rahumäele on ehk võimalik ka see piirkond väärtuslikuks muuta.

EALi esindajad kahtlesid, kas Rahumäel asuv krunt on siiski õige asupaik uuele ringhäälingu hoonele:

– Kas Rahumäel on võimalik tagada korralikud logistilised vahendid ringhäälingu hoone toimimiseks? Sidusus kesklinnaga on äärmiselt oluline.

– Tähtsate, kultuuriliselt ja sotsiaalselt oluliste objektide väljaviimine linnasüdamest ei pruugi head tulemust tuua – seda näitavad ka soomlaste ja rootslaste sarnased kogemused.

Koosolekul EALi esindanud arhitektid avaldasid EALi nimel valmisolekut aidata kaasa ringhäälingu hoonele sobivama asukoha leidmiseks. Olenemata sellest, kas uus hoone rajatakse Rahumäele või kuhugi mujale, soovivad Eesti Raadio ja Eesti Televisioon koostöös EALiga korraldada ideekonkursi uuele ringhäälingumajale parima arhitektuurse lahenduse leidmiseks. EALi poolt pakuti välja ka võimalus korraldada 2007. aasta jaanuaris konverents, kus võetaks arutluse alla Estonia teatri, uue Ringhäälingu hoone, Tallinna ülikoolide jt objektide asukoha küsimused.

Lühiülevaade UIA II regiooni Tbilisi koosolekust 5.10-06 – 7.10.06

BAUA esimees Hindrek Kesler:

5.-7. oktoobrini toimus Georgia pealinnas Tbilisis UIA II regiooni üks kahest koosolekust, mis toimub regulaarselt kongresside vahelisel ajal. Koosolek oli esimene peale Istanbuli 2005. a. kongressi. Üritusele heitis varju 3. oktoobril alanud Georgia blokaad Moskva poolt, tänu millele (ilmselt) mitmed liikmesriigid üritusel ei osalenud. Puudujate hulgas olid Venemaa (muidugi), Ukraina, Tšehhi, Ungari, Sloveenia, Rumeenia, Poola ja Armeenia esindajad.

Meid võttis vastu soe ilm ja veel soojem, et mitte öelda lausa kuum Georgia külaliskodus. Veel kord sain kinnitust sellele, kuivõrd selle lõputu külaliskohuse juures on neil veel nõ. ekstra käik baltikumid ja eriti eestlaste suhtes – kuna arhitektuurielu juhtfiguurid on valdavalt 50-70 aastased, siis on neil hästi mees vanad eesti sõbrad, keda meenutati pidevalt. Selles koosluses on erandiks Georgia Arhitektide Liidu uus esimees David Abuladze, mees kolmekümnendates, kellest räägiti kuluaarides palju positiivset ja kiideti eriti tema organisaatoritalenti ja suhteid (suhted – need on Georgias kõik, või peaaegu kõik!).

Koosolek toimus Tbilisist mõni kilomeeter väljas mägede vahel paiknevas hotellis, kus ka elasime. Hotell oli suuresti isemajandav, sest hommikuti oli lipsude

ja valgete särkidega hotelli restorani kelneritel tegu hotelli lehmakarjaga, mille nooremad liikmed uudishimulikult terrassidele kippusid.

Et vältida käesoleva ülevaate liigset venimist, ei hakka ma koosolekut süsteemseltselt refereerima, vaid peatun olulisemal. Koosolekut juhtis UIA II regiooni president Martin Drahovsky, kelle ettekandest moodustas olulise osa UIA üldiselt kehva finantsseisu analüüsimine. Ta tuli välja ideega teha UIA II regiooni oma veebilehekülg, ja nn. UIA Newsletter, mis saadetakse eranditult kõigile UIA liikmesmaade erialaliitude arhitektidele – see tagaks piisava sponsorite huvi ennast mõistlikus mahus reklaamida. Drahovsky lubas esineda konkreetsete lahendustega enne järgmist koosolekut. Informatsooniks veel, et on alustanud tööd digitaalset UIA TV Channel – www.uitv.org. Seda väljundit võiksime ära kasutada, kuna arhitektuurfilmide tegemine on meil juba traditsiooniks saamas.

Regionaalse kuuluvuse küsimuses tundub, et jää on hakanud liikuma, kuivõrd seda lubab järeldada asjaolu, et sel teemal on hakatud palju rääkima. Peale Balti riikide soovi kuuluda I regiooni (kus on enamik EL maid), on esile tõusnud ka mitmed teised ettepanekud, nagu Kasahstani soov olla tihedamalt seotud IV regiooniga (kaug-ida riigid, Okeania) ja Musta mere äärsede riikide soov moodustada UIA sees mingi neid suhteliselt sarnaste probleemidega ühendav struktuur.

Teemaks olid ka arhitektuurivõistluste võistlustingimused. On kujunenud seisukoht, et UIA, ACE ja miks mitte ka kohalikud arhitektuurivõistlused toimuksid mingi ühtse reeglistiku alusel. Sellega UIA-s praegu tegeletakse ja esitati soov, et UIA ja ACE liikmesriigid edastaksid kohalike võistlustingimuste kirjelduse UIA peakorterile. Lähiajal koostab UIA nn. "Arhitektuurivõistluste Korraldamise Nõuannete Kogu", kus on rõhutatud põhimõtet, et "public money must use as PPP (Public Private Partnership) says" (selle teemaga seoses avaldati muret ühe levinud võistlusest möödahiilimise meetodi üle, mis seisneb selles, et hoone ehitamiseks sõlmitakse finantsasutusega liisingleping ja rajatav hoone jääb kuni valmimiseni eraomandusse).

Räägiti ka komiteede tööprogrammidest ja väljendati muret seoses Kultuuripärandi Programmi alusel tehtava töö eest seni vastutava Venemaa "mittemidagi-tegemise" pärast. Seoses Hariduse ja Kutsesobivuse Komiteega (Education and Validation Committee) and nenditi, et RIBA ja SPEN akrediteerimissüsteemid tunnustavad vastastikku teineteist ja ollakse vastu mõnede liikmesriikide katsetele alandada akrediteerimise taset. Georgia pool oli eriti huvitatud kutsekvalifikatsiooni süsteemist Eestis, ning lubasin omalt poolt neid selle tutvustamisel aidata.

Lõpuks oli arutelu all ka UIA Torino 2008. aasta kongressi lähenemine ja kutsuti

üles tegema õigeaegselt ettepanekuid võimalike ühis- kui ka regionaalsete-lokaalsete näituste jm. ürituste kohta sellel foorumil. Ideed peavad küpsed olema UIA II regiooni koosoleku ajaks, mis toimub 2007. aastal.

Lõpuks – Tbilisi tundus olevat majanduslikus arenguetapis, kus Eesti oli kuskil 90-ndate keskel, kuigi kultuuride erinevuse tõttu ei saa seda võrdlust päris üheselt võtta. Uusi hooneid ehitatakse vähe, igal juhul ei tutvustatud meile ühtegi viimasel ajal valminud moodsat hoonet ja peale mõne üksiku superrikka ärimehe villa ei näinud ka bussiaknast midagi eriti huvitavat. Seevastu suuri kaubamaju pole, isegi ehitusmaterjalidega kaubeldakse hektarite-suurustel kaootilistel turgudel, kust võid mõnest putkast osta siis näiteks Brandt-pesumasina või itaalia klinkerplaate. Keset linna on küll kerkinud tohutu suur uus kirik, kuid see on ehitatud traditsioonilises stiilis. Palju räägitakse restaureerimisest, kuid vanalinna on tänaseks restaureerida jõutud üsna väike osa. Ka vanu ehitisi on Georgias üllatavalt vähe selle rahva tohutu pikka ajalugu arvestades, kuid see on sellest paljukannatanud maast üle käinud sõdasid arvestades üsna loogiline.

ARHITEKTUURIKONKURSID EESTIS

■ Tamsalu linna keskosa ruumilise planeerimise avalik arhitektuuri-võistlus

Korraldaja: Tamsalu Vallavalitsus koostöös Eesti Arhitektide Liiduga.

Võistluse eesmärgid:

- leida Tamsalu linna keskusele parim ruumilise planeerimise ideelahendus, mis määrab ala maakasutuse, maastiku, hoonestuse, arhitektuuri ja infrastruktuuride arendamise põhimõtted, millega tagatakse kontseptuaalne, funktsionaalne ja visuaalne linnaruumiline tervik;

- saada parim linnaruumiline ideelahendus Tamsalu kesklinnas asuvale raudteearsele alale koos võimalike hoonestusmahtude ja funktsionaalsete seostega; leida aktiivseimas tsentrumis asuvale alale parim funktsionaalne ja kujunduslik lahendus, mis on atraktiivne, sobiv ja iseloomulik Tamsalu linnale; siduda kahel pool raudteed paiknev keskusala funktsionaalselt nii üksteisega kui ka Kultuurimaja ja selle kõrval paiknev pargialaga; lisada antud alale eelkõige äri- ja teeninduslikku funktsionaalsust ning muuta see laiemalt kasutatavaks nii kohalike elanike kui ka linna külaliste jaoks.

Võistluse tulemusena leitakse töö (eskiis), mis on edasise detailplaneeringu projekti ja planeerimiseks vajalike otsuste tegemise aluseks. Otsustamisel arves-

tatakse ka detailplaneeringu koostamise hinnapakkumist, mis on võistlustöö lahutamatuks osaks.

Žürii:

Esimees Tamsalu vallavanem Toomas Uudeberg; liikmed Tamsalu Vallavalitsuse liige - ehitusspetsialist Mati Tamm, Tamsalu Vallavolikogu liige Andrus Freienthal, arhitekt Tiit Sild, EALi liikmed Ilmar Klammer, Raul Kull.

Žürii varuliikmed on Tamsalu Vallavolikogu liige Valdo Simonlatser ja EALi liige Ado Eigi.

Auhinnafond:

Preemiateks ja ostudeks on ette nähtud 390 000.- krooni, mis jaotub järgmiselt:

1. preemia - 120 000.- krooni (maksab Eesti Kultuurkapital)
 2. preemia - 120 000.- krooni (maksab Tamsalu Vallavalitsus)
 3. preemia - 70 000.- krooni (maksab Tamsalu Vallavalitsus)
- 2 ostupreemiat - a'40 000.- krooni (maksab Tamsalu Vallavalitsus)

Võistluse tingimusi väljastatakse Eesti Arhitektide Liidust (Lai 31, Tallinn) ja Tamsalu Vallavalitsusest (Tehnika 1A, Tamsalu). Võistluse üldtingimusi saab lugeda EALi koduleheküljelt www.arhliit.ee või Tamsalu valla koduleheküljelt www.tamsalu.ee

Võistluse tingimuste ja pakkumise kutse dokumentide komplekt maksab 300.- kr. Tasumine toimub sularahas kohapeal.

Küsimuste esitamise tähtaeg on **15. veebruar 2007.**

Küsimused tuleb saata Eesti Arhitektide Liitu (Lai tn 31, 10133 Tallinn) või e-mailile info@arhliit.ee või faksile 6117431.

Võistlustööde esitamise tähtaeg on **23. märts 2007 kell 16.00.**

Töö tuleb tuua kohale käsipostiga või saata tähitud postiga või kulleri teel esitamise ajaks Eesti Arhitektide Liitu (Lai t 31, 10133 Tallinn).

EESTI ARHITEKTUURIKONKURSID TULEMUSED

■ Pärnu Jõeäärse keskuse ideeplaneeringu avalik arhitektuurivõistlus

Tööde esitamise tähtaeg oli 10.10.2006. Port Artur Grupi ja EALi koostöös korraldatud võistluse eesmärk oli selgitada välja parim linnaruumiline lahendus Pärnu kesklinnas paiknevale jõeäärsele 3,4-hektarilisele alale (Lai 10 ja Lai 11) koos võimalike hoonestusmahtude ja funktsionaalsete seostega, võttes võidutöö aluseks edaspidisteks projekteerimisehitustöödeks Port Artur 2 maja laiendamisel ja uue, u. 70000-ruutmeetrise, vabaaja- ja kaubanduskeskuse rajamiseks Lai 10 territooriumile.

Võistlusele laekus 9 võistlustööd, millest 8 kvalifitseerus.

Võistluse tulemused:

I preemia (180 000.- kr) – töö märgusõna all „FLOOD“, autorid Itaalia arhitek-

tid **Francesco De Luca** ja **Paolo Gori** (Studio Interzona) ning **Romolo Nati, Antonio Capasso** ja **Giuliana Mancinelli Bonafaccia** (AB Romolonatiassociati).

II preemia (120 000.- kr) töö märgusõna all „ISTU JA VAATA“, autorid **Jan Skolimowski** ja **Peeter Loo** (AB KAMP Arhitektid) ning **Kai Süda, Risto Parve, Tiina Skolimowski**.

III preemia (75 000.- kr) – töö märgusõna all „NICESAAR“, autorid **Ott Kadarik, Villem Tomiste** ja **Mihkel Tüür** (OÜ AB Kosmos).

Ergutuspreemia (25 000.- kr) – töö märgusõna all „HARIBO“, autorid **Maarja Kask, Karli Luik** ja **Ralf Lööke** (Salto AB OÜ).

■ Karksi-Nuia keskväljaku avalik arhitektuurivõistlus

Tööde esitamise tähtaeg oli 09.10.2006. Karksi Vallavalitsuse poolt korraldatud võistlusele, mille eesmärk oli leida Karksi-Nuia keskväljakule parim arhitektuurne lahendus, siduda kujunduslikult keskväljakuga Karksi-Nuia paisjärveni viiv roheala ning lisada rohealale funktsionaalsust, laekus 2 võistlustööd.

Võistluse tulemused:

II preemia (40 000.- kr) – töö märgusõna all „Q-KÜMME“, autorid **Risto Parve, Kai Süda, Tiina Skolimowski**.

III preemia (8 000.- kr) – töö märgusõna all „TABAV“, autorid **Antti Pääsuke, Mirko Traks, Tiit Sild, Karin Bachmann**.

■ Maakri kvartali arhitektuurivõistluse I etapp

Tööde esitamise tähtaeg oli 09.10.2006. EALi koostöös Tallinna Linnaplaneerimise Ameti ja Versio Kinnisvara OÜ-ga korraldatud arhitektuurivõistlusele, mille eesmärgiks oli leida Maakri, Lennuki ja Kuke tänavate vahelise ala parim linnaehituslik eskiislahendus ja avalikku huvi väljendav materjal, mille alusel on linnal edaspidi võimalik võistluslalal langetada järjepidevaid ja piisavalt kaalutletud otsuseid ning organiseerida tervikliku linnaruumi kujunemist, laekus 6 võistlustööd.

II etappi edasijõudnud võistlustööd:

„Urban Village“ (50 000.- kr), autor **Kalle Komissarov**.

„Trident“ (50 000.- kr), autorid **Ott Kadarik, Villem Tomiste, Mihkel Tüür**.

„Galileo“ (50 000.- kr), autorid **Tõnu Laiogu, Koit Ojaliiv, Juhan Rohtla**.

„Parkour´32“ (50 000.- kr), autorid **Kadri Tamre, Indrek Tiigi, Ülar Mark**.

„Parabool“ (50 000.- kr), autorid **Leena Torim, Veronika Valk, Tõnis Arjus, Kadri Klementi, Eerik Kändler**.

Detsembris 2006 algab töö võistluse II etapi väljakuulutamisega.

■ Edela-Eesti Loodus- ja Keskkonnanahariduskeskuse (Ökomaja) arhitektuurivõistlus

Tööde esitamise tähtaeg oli 20.11.2006. Pärnu Linnavalitsuse ja EALi koostöös korraldatud arhitektuurivõistlusele, mille eesmärk oli saada parim Edela- Eesti

Loodus- ja Keskkonnanahariduskeskuse (Ökomaja) lahendus, laekus 4 võistlustööd. Žürii otsustas 1. ja 2. preemiat mitte välja anda ja preemiasummad ümber jagada.

Komisjon otsustas anda välja kaks 3. preemiat.

III preemia (á 30 000.- kr) – tööd märgusõnade „HERILANE“ ja „POOL“ all, autorid vastavalt **Maarja Kask, Karli Luik** ja **Ralf Lööke** (OÜ Salto Arhitektuuribüroo) ning **Urmas Luure** ja sisearhitekt **Terje Kallast**.

Ergutuspreemia (á 20 000.- kr) – töö märgusõna all „ÖÖBIK“, autor **Armin Valter**.

TOIMUB EESTIS

ROTERMANNI SOOLALADU

(Tallinn, Ahtri 2)

Keldrisaalis

Arhitektuuris peegelduv ajalugu - Arhitektuurimuuseumi püsinäitus

II korruse saalis

Sajanditagune Tartu

Projekte ja eskiise 1803 – 1918

Galeriil

Arhitekt NIKOLAI KUSMIN 100

Avatud: 19. mai – 30. september

K-R 12.00-20.00, L-P 11.00-18.00

1. oktoober – 18. mai
K-P 11.00-18.00

<http://www.arhitektuurimuuseum.ee>

TOIMUB VÄLISMAAL

ROOTSI ARHITEKTUURIMUUSEUM

(Stokholm, Fredsgatan 12)

Piparkoogimaja 2006 kuni 7. jaanuar 2007

Alates 1990. aastast on Rootsi Arhitektuurimuuseum korradanud piparkoogimajade projekteerimise võistlusi. Igal võistlusel on oma alateema. Selle aasta teemaks on Head kuused/Head naabrid. Näitusel on välja pandud kõik võistlusele laekunud tööd.

Arktilised linnad: Kiruna, Uleåborg, Tromsø kuni 21. jaanuar 2007

Näitusel esitletakse Veneetsia X Rahvusvahelisel arhitektuuriennaalil eksponeeritud Põhjamaade paviljoni (ekspositsiooni). Arhitektuuriennaalil *Linnad, arhitektuur ja ühiskond* esitles Põhjamaade paviljon kolme arktilist linna: Kirunat, Uleåborgi ja Tromsöt. Kõik need linnad seisavad suurte muudatuste ja linnaplaneerimisalaste uuenduste ees.

<http://www.arkitekturmuseet.se>

SOOME ARHITEKTUURIMUUSEUM
(Helsingi, Kasarmikatu 24)

Uut, vana, rohelist kuni 28. jaanuar 2007

Vihjed tuleviku-ehitajatele, näitus ja workshop'id.

Sinine planeet! Maa, õhk, vesi! Kuidas me suudame säilitada elutingimused Maal? Kuidas me suudame säilitada võimaluse elamiseks ja ehitamiseks praegu ja tulevikus? Kuidas me saaksime ehitada ja arendada nii, et me järgiksime säästva arengu printsiipe? Kas me kasutame taastuvaid maavarasid ja ajaproovile vastu pannud ehitusmeetodeid või peaksime usaldama tehnoloogilist protsessi ja innovatsiooni? Kas võivad omavahel tasakaalus olla loodus ja ehitatud keskkond? Kas säilib elav loodus? Me kõik oleme otsuste tegijad. Kuidas me kasutame ära võimaluse kõiges selles osaleda ja seda mõjutada?

Näitus *Uut, vana, rohelist* käsitleb säästva arengu ja arhitektuuri suhet. Näitus jagab informatsiooni ning kogemusi sõnas, pildis, ruumis ja struktuurides.

<http://www.mfa.fi>

SOOME TARBEKUNSTIMUUSEUM

(Helsingi, Kasarmikatu 24)

Heikki Havakseni arhitektuurifotod kuni 26. jaanuar 2007

ARHITEKTUURINÄITUSTE Keskuseid Euroopas:

Hollandi Arhitektuuriinstituut
(Netherlands Architecture Institute)
Museumpark 25, Rotterdam.

Info: <http://www.nai.nl>

Viini Arhitektuurikeskus (Architektur Zentrum Wien) Museumplatz 1.

Info: <http://www.azw.at>

Soome Arhitektuurimuseum

Kasarmikatu 24, Helsingi.

Info: <http://www.mfa.fi>

Rootsi Arhitektuurimuseum

Fredsgatan 12 ja Skeppsholmen Church, Stockholm.

Info: <http://www.arkitekturmuseet.se>

TEATED SEENIORIDELE

Seeniortide seksioon esitab arhitektuuri sihtkapitalile taotluse seniiorarhitektidele tervisetootuse saamiseks 2007. aasta I kvartalis. Kas taotlus rahuldatakse, selgub jaanuarikuu keskel. Kui KULKA eraldab seniioridele tervisetootust, tuleb toetuse soovijail esitada seniioride seksiooni juhatusel avaldus ja nimelised makstud arved. Kompenseeritakse arstiretseptide alusel ostetud ravimid, taastusravi, hambaravi, prillid, kuuldeaparaadid. Sõltuvalt KULKAlt saadava summa suurusest ja taotlejate ar-

vust kompenseeritakse taotlus täielikult või osaliselt. Kui esitatavaid arveid on rohkem kui üks, palume avalduses ära märkida taotletav kogusumma, s.t. arved ise kokku liita.

Seeniortide kokkutulekul 7. novembril 2006 oli külaliseks insener Mare Komendant, legendaarse eesti inseneri August Komendandi vennatütar. Ta rääkis oma perekonnast ja onu Augustist, keda ta külastas USA-s kahel korral. M. Komendant tutvustas August Komendandi raamatut „18 years with Louis Kahn“ (18 aastat Louis Kahniga). Seniortide seksioon otsustas uurida selle raamatu tõlkimise ja väljaandmise võimalust Eestis.

August Volbergi 110. sünniaastapäeval (18. detsembril 2006) süüdati künnlad tema kalmul Metsakalmistul.

Seeniortarhitektide järgmised kokkutulekud toimuvad 2. jaanuaril, 6. veebruaril ja 6. märtsil 2007 kell 14.00 Pagaripoiste kohvikus aadressil Vana-Lõuna 37 (kunagine Lutheri vabriku tööliste klubi).

JUUBILARID

Detsember

08.12.2006 – Valeri Falkenberg 50
24.12.2006 – Heiki Taras 50
26.12.2006 – Peep Jänes 70
27.12.2006 – Maja Niisuke 50

Jaanuar

04.01.07 – Mart Port 85
19.01.07 – Urve Alas 80
24.01.07 – Ülo Sirp 80
27.01.07 – Piret Kivi 50
30.01.07 – Aldo Tampere 80

Veebruar

20.02.07 – Toivo Kallas 75
21.02.07 – Viktor Pais 60

Märts

13.03.07 – Jüri Renter 55
18.03.07 – Vaike Parker 80

EAL LIIKMEMAKSU VÕLGLASED

SEISUGA 13.12.2006

2002 (850.-, seniiorid 120.-)

Merzin, Ilona
Mäesalu, Ants
Mäll, Ferdinand
Veber, Rein

2003 (1000.-, seniiorid 120.-)

Kaasik, Markus
Lubjak, Ivar
Luhse, Ra
Luup, Rein
Merzin, Ilona
Mäesalu, Ants
Mäll, Ferdinand
Ollik, Jaan
Püssim, Peeter
Tuhhal, Tanel
Veber, Rein

2004 (1000.-, seniiorid 120.-)

Eljand, Ülevi

Hansberg, Rein
Kaarep, Anne
Kaasik, Markus
Köll, Hans
Lubjak, Ivar
Luhse, Ra

Luup, Rein
Merzin, Ilona
Mäesalu, Ants
Mäll, Ferdinand
Ollik, Jaan
Oravas, Haldo (600.-)
Palm, Ülo
Pöldme, Janno
Püssim, Peeter
Raudsepp, Maie (120.-)
Renter, Jüri
Siim, Andres
Taras, Heiki
Tarbe, Tõnis
Tomingas, Rein

Tuhhal, Tanel
Udras, Mai
Urbel, Emil
Ušnitškova, Larissa
Valdur, Ilmar
Veber, Rein

2005 (1000.-, seniiorid 120.-)

Alver, Andres
Annus, Maire
Eljand, Ülevi
Elmik, Urmas
Fjuk, Ignar
Grossschmidt, Hanno
Hammerberg, Sirje
Hansberg, Rein
Huimerind, Jaak
Järvela, Marko
Kaarep, Anne
Kaasik, Markus

Kadarik, Mart
 Kasemets, Siiri
 Kinks, Merle
 Kirt-Ende, Kairi
 Kisand, Kalju
 Kordemets, Merike
 Kose, Anne
 Kotli, Anu
 Kulbach, Anu
 Kõll, Hans
 Künnapu, Vilen
 Laanjärv, Sverre
 Lass, Jüri
 Lember, Andres
 Lepp, Loona
 Liigand, Ene (300.-)
 Linna, Tiina
 Loover, Kristin-Mari
 Lubjak, Ivar
 Luhse, Ra
 Lume, Mai
 Luup, Rein
 Maasik, Aet
 Meržin, Ilona
 Muru, Urmas
 Mäesalu, Ants

Mäll, Ferdinand
 Mändmaa, Raivo
 Nigul, Tiina
 Niisuke, Maja
 Niitla, Indrek
 Ollik, Jaan
 Oravas, Haldo
 Palm, Tõnis
 Palm, Ülo
 Penjam, Maie
 Pere, Peeter
 Pikk, Aet
 Põldmäe, Janno
 Püssim, Peeter
 Raie, Rein
 Rajur, Katre
 Rank, Toomas
 Raud, Irina
 Raudsepp, Maie
 Rimmel, Aini-Merike
 Renter, Jüri
 Seppel, Avo
 Siim, Andres
 Smirnov, Kristi
 Soans, Tiina
 Soolep, Jüri

Soosaar, Kiira
 Sova, Vahur
 Tammemägi, Anu
 Tammik, Toivo
 Taras, Heiki
 Tarbe, Tõnis
 Tiidemann, Jaan
 Tomberg, Katrin
 Tomingas, Rein
 Trummal, Tiit
 Truu, Meeli
 Tuhal, Tanel
 Udras, Mai
 Urbel, Emil
 Ušnitškova, Larissa
 Vaarpuu, Neeme
 Vaino, Helle
 Vainula, Arvi
 Valdur, Ilmar
 Veber, Rein
 Öun, Aate-Heli
 Salo, Ilkka
 Tork, Lembit
 Valter, Armin (250.-)
 Luure, Urmas (250.-)

TÄHELEPANU!

EALi liikmemaksu (1000.- krooni aastas; seniioridel kuni 70. eluaastani 120.- krooni) saab tasuda pangaülekandega EALi arveldusarvele 100 220 117 20004, kood 401 SEB Ühispangas. Maksekorraldusel näidata kindlasti ära maksja nimi. Liikmemaksu on võimalik tasuda ka sularahas Eesti Arhitektide Liidus, Lai 31.

EESTI LOOMELIITUDE EESKODA ESITLEB:

Uusaastakonverents "EESTI - KULTUURIRIIK?"

Arvamused ja arutelud eetika ning kultuuri teemadel

6. jaanuaril 2007 algusega 17.00 Salme Kultuurikeskuses

Salme 12, Tallinn

Alates 20.00 kuni 3.00 jätkuvad pidustused Salme Kultuurikeskuse ruumides

UUS AASTA LOOMELIITUDES! Olete oodatud osalema!

Piletiinfo:

100.- liidu liikmele ja ta kaaslasele eelmüügist
 50.- üliõpilane/pensionär eelmüügist
 200.- kõik muud inimesed ja kohapeal kõik inimesed

Pileteid müüvad kõik loomeliidud! Eelmüük kuni reedeni, 5.jaanuar, 2007.a.

KAVA

Saabumine – Fuajee

17.00 - 17.30 Kogunemine, liitude esindajad tervitavad oma liikmeid pokaali veiniga

Konverents – Teatrisaal

17.00 – 17.30 Ringvaade eelmise aasta üritusest

17.30 – 17.45 **Jan Kausi** (Kirjanike Liit) sõnavõtt

17.45 – 18.15 peaesineja: **Margit Sutrop** (Tartu Ülikooli Eetikakeskuse juhataja)

18.15 – 19.45 Eesti poliitilised parteid (6 min esitlus, küsimuste esitamine-vastamine) moderaator **Karl Martin Sini-jär**

Pidu – Fuajee

20.00 – 21.00 Poliitbaar

20.00 - 21.00 Erki Kasemetsa performance

20.00 – 21.00 Keelpillikvartett

21.00 – 22.00 Suprjadki (Narva folk-rock ansambel)

22.00 – 22.15 Karl Lemani poksiklubi näidismatš

22.15 – 23.00 DJ

23.30 – 24.00 rühmituse C?OPT performance

24.00 – 01.00 Tort

24.00 – 03.00 DJ

Pidu – Kohvik Leelo

21.00 – 03.00 Loomeliitude DJ / Plaadimuusika / vabad etteasted